

I

(Legislatívne akty)

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2012/13/EÚ

z 22. mája 2012

o práve na informácie v trestnom konaní

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

(1) Únia si stanovila za cieľ zachovať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Podľa záverov predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Tampere 15. a 16. októbra 1999, a najmä bodu 33 týchto záverov by sa mala zásada vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí justičných orgánov stať základom justičnej spolupráce v občianskoprávných aj trestných veciach v rámci Únie, pretože posilnené vzájomné uznávanie a potrebná aproximácia právnych predpisov by uľahčili spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a súdnu ochranu práv jednotlivcov.

(2) V súlade so závermi z Tampere Rada prijala 29. novembra 2000 program opatrení určených na uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v trestných veciach ⁽³⁾. V úvode tohto programu sa uvádza, že vzájomné uznávanie je „určené na posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi, ale aj na zlepšenie ochrany práv jednotlivcov“.

(3) Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v trestných veciach vychádza z predpokladu, že členské štáty si vzájomne dôverujú v systémoch trestného súdnictva ostatných členských štátov. Rozsah vzájomného uznávania závisí vo veľkej miere od viacerých parametrov, medzi ktoré patria mechanizmy ochrany práv podozrivých alebo obvinených osôb a spoločné minimálne štandardy potrebné pre jednoduchšie uplatňovanie zásady vzájomného uznávania.

(4) Vzájomné uznávanie rozhodnutí v trestných veciach môže účinne fungovať iba v atmosfére dôvery, keď nielen justičné orgány, ale aj všetci účastníci trestného konania považujú rozhodnutia justičných orgánov iných členských štátov za rovnocenné s vlastnými, čo zahŕňa nielen dôveru v primeranosť pravidiel iných členských štátov, ale aj dôveru v správne uplatňovanie týchto pravidiel.

(5) V článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“) je upravené právo na spravodlivý proces. Článok 48 ods. 2 charty zaručuje dodržiavanie práv na obhajobu.

(6) V článku 6 charty a článku 5 EDLP je upravené právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Akékoľvek obmedzenia uvedeného práva nesmú prekročiť hranice povolené v súlade s článkom 5 EDLP a odvodené z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

(7) Aj keď sú všetky členské štáty stranami EDLP, skúsenosti ukazujú, že táto skutočnosť sama osebe nezabezpečuje vždy dostatočný stupeň dôvery v systémy trestného súdnictva ostatných členských štátov.

(8) Posilňovanie vzájomnej dôvery si vyžaduje podrobné pravidlá na ochranu procesných práv a záruk vyplývajúcich z charty a z EDLP.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 54, 19.2.2011, s. 48.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 13. decembra 2011 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 26. apríla 2012.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 12, 15.1.2001, s. 10.

- (9) V článku 82 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa upravuje ustanovenie minimálnych pravidiel uplatniteľných v členských štátoch s cieľom uľahčiť vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. Uvedený článok odkazuje na „práva jednotlivcov v trestnom konaní“ ako na jednu z oblastí, kde sa môžu ustanoviť minimálne pravidlá.
- (10) Spoločné minimálne pravidlá by mali viesť k vyššej dôvere v systémy trestného súdництва všetkých členských štátov, čo by následne malo viesť k efektívnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery. Uvedené spoločné minimálne pravidlá by sa mali ustanoviť v oblasti informácií v trestnom konaní.
- (11) Rada prijala 30. novembra 2009 uznesenie o pláne na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní⁽¹⁾ (ďalej len „plán“). V pláne sa uplatňuje prístup založený na postupných krokoch a vyzýva sa v ňom na prijatie opatrení týkajúcich sa práva na preklad a tlmočenie (opatrenie A), práva na poučenie o právach a informovanie o obvinení (opatrenie B), práva na právne poradenstvo a právnu pomoc (opatrenie C), práva na komunikáciu s príbuznými, zamestnávateľmi a konzulárnymi orgánmi (opatrenie D) a osobitných záruk pre podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zraniteľné (opatrenie E). V pláne sa zdôrazňuje, že poradie týchto práv má len orientačný charakter, z čoho vyplýva, že tento plán možno zmeniť v závislosti od priorit. Plán je navrhnutý tak, aby fungoval ako celok; iba po zavedení všetkých jeho súčastí bude v plnej miere možné pocítiť jeho prínosy.
- (12) Dňa 11. decembra 2009 Európska rada privítala plán a začlenila ho do Štokholmského programu – Otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich⁽²⁾ (bod 2.4). Európska rada zdôraznila, že plán nie je vyčerpávajúci, pričom vyzvala Komisiu, aby preskúmala ďalšie prvky týkajúce sa minimálnych procesných práv podozrivých a obvinených osôb a aby posúdila, či je v záujme podpory lepšej spolupráce v tejto oblasti potrebné zaoberať sa aj ďalšími otázkami, napríklad prezumpciou nevinu.
- (13) Prvým opatrením prijatým podľa plánu, opatrením A, bola smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní⁽³⁾.
- (14) Táto smernica súvisí s opatrením B plánu. Ustanovujú sa v nej minimálne spoločné normy, ktoré sa majú vzťahovať na oblasť poskytovania informácií o právach a obvineniach osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu s cieľom zlepšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Táto smernica vychádza z práv ustanovených v charte, a najmä v jej článkoch 6,
- 47 a 48, pričom sa vychádza aj z článkov 5 a 6 EDLP v zmysle ich výkladu Európskym súdom pre ľudské práva. Pojem „obvinenie“ sa v tejto smernici používa v rovnakom zmysle ako pojem „trestné obvinenie“, ktorý sa použil v článku 6 ods. 1 EDLP.
- (15) Vo svojom oznámení z 20. apríla 2010 s názvom Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre európskych občanov – akčný plán na implementáciu Štokholmského programu Komisia oznámila, že predstaví návrh o práve na informácie o právach a informácie o obvinení v roku 2010.
- (16) Táto smernica by sa mala uplatňovať na podozrivé a obvinené osoby bez ohľadu na ich právne postavenie, občianstvo alebo štátnu príslušnosť.
- (17) V niektorých členských štátoch má právomoc uložiť sankcie za relatívne menej závažné trestné činy iný orgán ako súd s právomocou v trestných veciach. Môže to byť napríklad v prípade sankcií za porušenie dopravných predpisov vo veľkom rozsahu, ktoré sa môžu uložiť po kontrole cestnej premávky. V takýchto situáciách by bolo neopodstatnené požadovať, aby bol príslušný orgán schopný zaručiť všetky práva podľa tejto smernice. Ak právo členského štátu ustanovuje uloženie sankcie v súvislosti s menej závažnými trestnými činmi takýmto orgánom a existuje právo na opravný prostriedok alebo možnosť iným spôsobom predložiť danú vec súdu s právomocou v trestných veciach, potom by sa táto smernica mala vzťahovať iba na konania o tomto opravnom prostriedku alebo podaní na tomto súde.
- (18) V smernici by malo byť výslovne ustanovené právo na informácie o procesných právach, ktoré je odvodené z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.
- (19) Príslušné orgány by mali podozrivú alebo obvinenú osobu bez meškania buď ústne, alebo písomne informovať o právach ustanovených vo vnútroštátnom práve, ktoré sú nevyhnutné na zaručenie spravodlivého konania, ako sa ustanovuje v tejto smernici. Aby sa umožnilo praktické a efektívne vykonávanie uvedených práv, tieto informácie by sa mali poskytnúť včas v priebehu konania a najneskôr pred prvým úradným výsluchom podozrivej alebo obvinenej osoby policajným orgánom alebo iným príslušným orgánom.
- (20) Táto smernica ustanovuje minimálne pravidlá týkajúce sa informovania o právach podozrivých alebo obvinených osôb. Tým nie sú dotknuté informácie, ktoré sa majú poskytovať o ostatných procesných právach vyplývajúcich z charty, z EDLP, z vnútroštátneho práva a z príslušných právnych predpisov Únie v zmysle ich výkladu príslušnými justičnými orgánmi. Po poskytnutí informácií o určitom práve by sa už od príslušných orgánov nemalo

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1.

- vyžadovať, aby ich poskytovali opakovane, pokiaľ to nevyplýva z konkrétnych okolností prípadu alebo konkrétnych pravidiel stanovených vo vnútroštátnom práve.
- (21) Odkazy tejto smernice na podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, by sa mali týkať každej situácie, keď sú podozrivé alebo obvinené osoby v priebehu trestného konania pozbavené osobnej slobody v zmysle článku 5 ods. 1 písm. c) EDLP a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.
- (22) Ak sú podozrivé alebo obvinené osoby zatknuté alebo zadržané, mali by sa informácie o uplatniteľných procesných právach poskytnúť prostredníctvom písomného poučenia o právach napísaného ľahko zrozumiteľným jazykom, aby sa týmto osobám uľahčilo pochopenie ich práv. Toto písomné poučenie o právach by sa malo poskytnúť každej zatknutej alebo zadržanej osobe bezodkladne po pozbavení osobnej slobody orgánmi na presadzovanie práva v súvislosti s trestným konaním. Malo by obsahovať základné informácie týkajúce sa všetkých možností napadnúť zákonnosť zatknutia, dosiahnuť preskúmanie zákonnosti zadržania a požiadať o predbežné prepustenie, ak je toto právo zakotvené vo vnútroštátnom práve, a v rozsahu, v akom sa uplatňuje. V snahe pomôcť členským štátom vyhotoviť takéto písomné poučenie o právach sa v prílohe I uvádza jeho vzor. Tento vzor má len orientačný charakter a môže byť prehodnotený v nadväznosti na správu Komisie o vykonávaní tejto smernice, a tiež po nadobudnutí účinnosti všetkých opatrení uvedených v pláne. Písomné poučenie o právach môže obsahovať aj informácie o iných relevantných procesných právach, ktoré sa uplatňujú v členských štátoch.
- (23) Členské štáty vo vnútroštátnych právnych predpisoch stanovujú osobitné podmienky a pravidlá týkajúce sa práv podozrivých alebo obvinených osôb informovať inú osobu o svojom zatknutí alebo zadržaní. Ako sa ustanovuje v pláne, vykonávanie tohto práva by nemalo mať vplyv na riadny priebeh trestného konania.
- (24) Touto smernicou nie sú dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa bezpečnosti osôb nachádzajúcich sa v zariadeniach na výkon väzby, zatknutia alebo zadržania.
- (25) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa podozrivej alebo obvinenej osobe poskytli informácie v súlade s touto smernicou v prípade potreby spolu s prekladom alebo tlmočením do jazyka, ktorému rozumie, v súlade so štandardmi stanovenými v smernici 2010/64/EÚ.
- (26) Pri poskytovaní informácií podozrivým alebo obvineným osobám podľa tejto smernice by príslušné orgány mali venovať osobitnú pozornosť osobám, ktoré nerozumejú obsahu alebo významu týchto informácií napríklad vzhľadom na svoj nízky vek alebo psychický či fyzický stav.
- (27) Osobám obvineným zo spáchania trestného činu by sa mali poskytnúť všetky informácie o obvinení, ktoré sú potrebné na prípravu ich obhajoby, ako aj na zaručenie spravodlivého konania.
- (28) Informácie o trestnom čine, z ktorého spáchania sa podozrivé alebo obvinené osoby podozrievajú alebo obviňujú, by sa mali týmto osobám poskytnúť bezodkladne, najneskôr pred ich prvým úradným výsluchom policajným orgánom alebo iným príslušným orgánom, bez toho, aby tým bolo ohrozené prebiehajúce vyšetrovanie. Mal by sa im poskytnúť dostatočne podrobný popis skutkového stavu týkajúceho sa trestného činu vrátane času a miesta skutku, pokiaľ sú známe, v ktorých bol údajne trestný čin spáchaný, z ktorého spáchania sa podozrievajú alebo obviňujú, a jeho možná právna kvalifikácia, a to so zreteľom na štádium, v akom sa trestné konanie nachádza v čase poskytovania informácií, aby sa tým zaručilo spravodlivé konanie a umožnilo účinné uplatňovanie práva na obhajobu.
- (29) Ak sa v priebehu trestného konania zmenia skutočnosti, na základe ktorých bolo voči podozrivým alebo obvineným osobám vznesené obvinenie, do takej miery, že sa tým výrazne zmení jej postavenie, malo by sa im to oznámiť, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania, a to v čase, ktorý im umožní účinné uplatňovanie práva na obhajobu.
- (30) Podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátovi by sa mali sprístupniť dokumenty a prípadne fotografie, zvukové a obrazové záznamy, ktoré sú dôležité pre účinné napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania podozrivých alebo obvinených osôb v súlade s vnútroštátnym právom, a to najneskôr vtedy, keď sa od príslušného justičného orgánu požaduje vydanie rozhodnutia o zákonnosti zatknutia alebo zadržania v súlade s článkom 5 ods. 4 EDLP, a včas na to, aby sa im umožnilo účinné uplatňovanie práva na napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania.
- (31) Na účely tejto smernice by mal prístup k dôkazom v zmysle ich vymedzenia podľa vnútroštátneho práva, či už svedčia v prospech podozrivej alebo obvinenej osoby, alebo proti nej, ktoré majú v držbe príslušné zodpovedné orgány pre konkrétnu trestnú vec, zahŕňať prístup k materiálom, akými sú dokumenty a prípadne fotografie a zvukové a obrazové záznamy. Takéto materiály sa môžu nachádzať v spise alebo ich môžu mať príslušné orgány v akejkoľvek inej vhodnej forme v súlade s vnútroštátnym právom.
- (32) Prístup k dôkazom svedčiacim v prospech podozrivej alebo obvinenej osoby alebo proti nej, ktoré majú v držbe príslušné orgány, ako sa ustanovuje v tejto smernici, možno odmietnuť v súlade s vnútroštátnym právom, ak by prístup k nim mohol viesť k vážnemu ohrozeniu života alebo základných práv inej osoby alebo ak je odmietnutie prístupu absolútne nevyhnutné na ochranu dôležitého verejného záujmu. Akékoľvek odmietnutie prístupu je potrebné posúdiť vo vzťahu k právu na obhajobu podozrivej alebo obvinenej osoby so zohľadnením jednotlivých štádií trestného konania.

- Obmedzenia prístupu by sa mali vykladať striktné, a to v súlade so zásadou práva na spravodlivý proces v zmysle EDLP a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.
- (33) Právom na prístup k spisovým materiálom by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy o ochrane osobných údajov a informácií o mieste pobytu chránených svedkov.
- (34) Prístup k spisovým materiálom v zmysle tejto smernice by mal byť bezplatný, čím by však nemali byť dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov, na základe ktorých sa vyžaduje úhrada poplatkov za dokumenty, ktoré majú byť skopírované zo spisu, alebo za zaslanie takýchto materiálov dotknutým osobám alebo ich advokátovi.
- (35) Ak sa poskytnú informácie v súlade s touto smernicou, príslušné orgány by mali o tom vyhotoviť záznam v súlade s platnými postupmi vyhotovovania záznamov podľa vnútroštátneho práva a nemali by vytvárať dodatočný záväzok zaviesť nové mechanizmy alebo akúkoľvek dodatočnú administratívnu záťaž.
- (36) Podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti by mali mať v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi právo namietať voči neposkytnutiu informácií podľa tejto smernice alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie alebo určité spisové materiály príslušnými orgánmi. V súvislosti s týmto právom sa od členských štátov nevyžaduje zaviesť osobitné konanie o opravnom prostriedku, samostatný mechanizmus alebo postup na podávanie sťažností, v rámci ktorého možno namietať voči takémuto neposkytnutiu informácií alebo odmietnutiu poskytnutia.
- (37) Bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť súdnictva a rozdiely v jeho organizácii v Únii, by sa príslušným úradníkom v členských štátoch mala v súvislosti s cieľmi tejto smernice poskytnúť vhodná odborná príprava alebo by sa malo podporovať poskytovanie takejto prípravy.
- (38) Členské štáty by mali prijať všetky nevyhnutné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Praktické a účinné vykonávanie niektorých ustanovení tejto smernice, ako je napríklad ustanovenie obsahujúce povinnosť poskytnúť podozrivej alebo obvinenej osobe informácie o jej právach v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku, by sa mohlo dosiahnuť rôznymi opatreniami vrátane nelegislatívnych opatrení, medzi ktoré patrí vhodná odborná príprava príslušných orgánov, alebo prostredníctvom písomného poučenia o právach vypracovaného v jednoduchom a prístupnom jazyku, aby mu ľahko rozumel aj laik bez akýchkoľvek znalostí trestného práva procesného.
- (39) Právo na písomné informácie o právach v súvislosti so zatknutím ustanovené v tejto smernici by sa malo taktiež primerane vzťahovať na osoby zatknuté na účely vykonania európskeho zatykača podľa rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi⁽¹⁾. V snahe pomôcť členským štátom vyhotoviť písomné poučenie o právach pre takéto osoby sa v prílohe II uvádza jeho vzor. Tento vzor má len orientačný charakter a môže byť neskôr prehodnotený, a to v kontexte správy Komisie o vykonávaní tejto smernice, ako aj v kontexte nadobudnutia účinnosti všetkých opatrení stanovených v pláne.
- (40) Táto smernica ustanovuje minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva upravené v tejto smernici, aby sa vyššia úroveň ochrany poskytla aj v situáciách, ktorými sa táto smernica výslovne nezaoberá. Úroveň ochrany by nemala byť nikdy nižšia, ako sú štandardy stanovené v EDLP, ako ich v judikatúre vykladá Európsky súd pre ľudské práva.
- (41) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré boli uznané najmä v charte. Cieľom tejto smernice je najmä podpora práva na slobodu, práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu. Podľa toho by sa mala aj implementovať.
- (42) Ustanovenia tejto smernice, ktoré zodpovedajú právam zaručeným EDLP, by sa mali vykladať a vykonávať v súlade s týmito právami, ako ich vykladá judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.
- (43) Keďže cieľ tejto smernice, a to stanovenie spoločných minimálnych štandardov vo vzťahu k právu na informácie v trestnom konaní, nemôžu členské štáty dosiahnuť jednostranným konaním na národnej, regionálnej ani miestnej úrovni, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (44) V súlade s článkom 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, tieto členské štáty oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.
- (45) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko na prijatí tohto rozhodnutia nezúčastňuje, nie je ním viazané ani sa toto rozhodnutie naň neuplatňuje,

(1) Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1.

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

Touto smernicou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa práva na informácie podozrivých alebo obvinených osôb o ich právach v trestnom konaní a o obvinení vznesenom voči nim. Smernica taktiež stanovuje pravidlá týkajúce sa práva na informácie o právach osôb zatknutých v súvislosti s vykonaním európskeho zatykača.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa vzťahuje na akékoľvek osoby od chvíle, keď sa od príslušných orgánov členského štátu dozvedia, že sú podozrivé alebo obvinené zo spáchania trestného činu, až do ukončenia konania, čo znamená právoplatné rozhodnutie o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, vrátane prípadného vynesenia rozsudku a rozhodnutia o opravnom prostriedku.

2. Ak právo členského štátu ustanovuje uloženie sankcie pre menej závažné trestné činy iným orgánom ako súdom s právomocou v trestných veciach a proti uloženiu takej sankcie možno podať na takomto súde opravný prostriedok, táto smernica sa vzťahuje iba na konania pred týmto súdom po podaní opravného prostriedku.

Článok 3

Právo na informácie o právach

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytli bezodkladne informácie aspoň o uvedených procesných právach uplatniteľných podľa vnútroštátneho práva s cieľom umožniť ich účinné uplatňovanie:

- a) právo na prístup k advokátovi;
- b) nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva;
- c) právo na informácie o obvinení v súlade s článkom 6;
- d) právo na tlmočenie a preklad;
- e) právo nevypovedať.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie poskytnuté podľa odseku 1 podali v jednoduchej a prístupnej forme, ústne alebo písomne, pričom sa prihliada na akékoľvek konkrétne potreby podozrivých zraniteľných osôb alebo obvinených zraniteľných osôb.

Článok 4

Písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, bezodkladne

poskytlo písomné poučenie o právach. Dotknutej osobe sa umožní prečítať si písomné poučenie o právach a ponechať si ho počas celého trvania pozbavenia slobody.

2. Písomné poučenie o právach uvedené v odseku 1 tohto článku obsahuje okrem informácií stanovených v článku 3 aj informácie o týchto právach, tak ako sa uplatňujú vo vnútroštátnom práve:

- a) právo na prístup k spisovému materiálu;
- b) právo na informovanie konzulárnych orgánov a jednej ďalšej osoby;
- c) právo na naliehavú lekársku pomoc a
- d) maximálnu dobu, počas ktorej môžu byť podozrivé alebo obvinené osoby pozbavené osobnej slobody pred tým, ako budú postavené pred justičný orgán.

3. Písomné poučenie o právach obsahuje základné informácie týkajúce sa všetkých možností podľa vnútroštátneho práva, ako je napadnutie zákonnosti zatknutia, dosiahnutie preskúmania zákonnosti zadržania a požiadanie o predbežné prepustenie.

4. Písomné poučenie o právach sa vypracuje v jednoduchej a zrozumiteľnej forme. Orientačný vzor písomného poučenia o právach je uvedený v prílohe I.

5. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby dostali písomné poučenie o právach napísané v jazyku, ktorému rozumejú. Ak písomné poučenie o právach nie je v príslušnom jazyku k dispozícii, budú podozrivé alebo obvinené osoby informované o svojich právach ústne v jazyku, ktorému rozumejú. Písomné poučenie o právach v jazyku, ktorému tieto osoby rozumejú, im bude poskytnuté bez zbytočného odkladu.

Článok 5

Písomné poučenie o právach pri konaniach na základe európskeho zatykača

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa osobám, ktoré sú zatknuté v súvislosti s vykonaním európskeho zatykača, bezodkladne poskytlo vhodné písomné poučenie o právach, ktoré obsahuje informácie o ich právach podľa ustanovení, ktorými sa v príslušnom členskom štáte vykonáva rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV.

2. Písomné poučenie o právach sa vypracuje v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku. Orientačný vzor písomného poučenia o právach je uvedený v prílohe II.

Článok 6

Právo na informácie o obvinení

1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, boli informované o dôvodoch zatknutia alebo zadržania vrátane trestného činu, z ktorého spáchania sú podozrivé alebo obvinené.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby súdu poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu.

4. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby boli bezodkladne informované o akýchkoľvek zmenách, ktoré sa týkajú informácií, ktoré im boli poskytnuté v súlade s týmto článkom, ak je to potrebné na zaručenie spravodlivého konania.

Článok 7

Právo na prístup k spisovému materiálu

1. Ak je určitá osoba zatknutá a zadržaná počas ktoréhokoľvek štádia trestného konania, členské štáty zabezpečia, aby sa zatknutej osobe alebo jej advokátovi sprístupnili dokumenty týkajúce sa daného prípadu, ktoré majú príslušné orgány v držbe a ktoré sú podstatné pre účinné napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania v súlade s vnútroštátnym právom.

2. Členské štáty zabezpečia, aby bol podozrivým alebo obvineným osobám alebo ich advokátom zabezpečený prístup aspoň k všetkým dôkazom, ktoré majú v držbe príslušné orgány, svedčiacim v prospech či neprospech týchto osôb, aby sa zaručilo spravodlivé súdne konanie a príprava obhajoby.

3. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, prístup k materiálom uvedeným v odseku 2 sa poskytne včas, aby sa tým umožnilo účinné uplatnenie práva na obhajobu, a najneskôr pri podaní obžaloby súdu na účel vynesenia rozsudku. Ak neskôr príslušné orgány získajú ďalšie dôkazy, prístup k nim poskytnú včas na to, aby sa mohli vziať do úvahy.

4. Odchylné od odsekov 2 a 3, a pokiaľ tým nie je ohrozené právo na spravodlivý proces, možno prístup k určitým materiálom odmietnuť, ak by takýto prístup viedol k vážnemu ohrozeniu života alebo základných práv inej osoby alebo ak je odmietnutie prístupu nevyhnutné na ochranu dôležitého verejného záujmu, ako napríklad v prípade, ak by prístup mohol ohroziť prebiehajúce vyšetrovanie alebo vážnym spôsobom poškodiť bezpečnosť členského štátu, v ktorom trestné konanie prebieha. Členské štáty zabezpečia, aby v súlade s postupmi zakotvenými vo vnútroštátnom práve rozhodol o odmietnutí prístupu k určitým materiálom v súlade s týmto odsekom justičný orgán alebo aby aspoň toto rozhodnutie podliehalo súdnejmu preskúmaniu.

5. Prístup k materiálom podľa tohto článku sa poskytne bezplatne.

Článok 8

Overenie a opravné prostriedky

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytnutie informácií podozrivým alebo obvineným osobám podľa článkov 3 až 6 zaznamenalo postupom vedenia záznamov upraveným v práve dotknutého členského štátu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti mali právo namietiť v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.

Článok 9

Odborná príprava

Bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť súdnictva a rozdiely v organizácii súdnictva v rámci Únie, členské štáty vyžadujú od subjektov zodpovedných za odbornú prípravu sudcov, prokurátorov, polície a justičných pracovníkov zapojených do trestného konania, aby poskytovali odbornú prípravu zodpovedajúcu cieľom tejto smernice.

Článok 10

Zákaz zníženia úrovne ochrany

Nič v tejto smernici sa nesmie vykladať ako obmedzenie alebo odchýlka od akýchkoľvek práv alebo procesných záruk, ktoré sú zaručené podľa charty, EDEP, ostatných relevantných ustanovení medzinárodného práva alebo podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek z členských štátov, ktoré poskytujú vyššiu úroveň ochrany.

Článok 11

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 2. júna 2014.

2. Členské štáty zašlú Komisii znenie uvedených opatrení.

3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 12

Správa

Komisia predloží do 2. júna 2015 Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou, a podľa potreby k nej pripojí legislatívne návrhy.

Článok 13

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 14

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu 22. mája 2012

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
N. WAMMEN

PRÍLOHA I

Orientačný vzor písomného poučenie o právach

Jediným cieľom tohto vzoru je pomôcť vnútroštátnym orgánom pri vypracovaní písomného poučenia o právach na vnútroštátnej úrovni. Tento vzor nie je pre členské štáty záväzný. Pri príprave písomného poučenia o právach ho členské štáty môžu prispôsobiť vnútroštátnym predpisom a doplniť ho o ďalšie užitočné informácie. Písomné poučenie členského štátu o právach sa musí poskytnúť pri zatknutí alebo zadržaní. Toto však nebráni tomu, aby členské štáty poskytli podozrivej alebo obvinenej osobe písomné informácie aj v iných štádiách trestného konania.

Ak ste zatknutý(-á) alebo zadržaný(-á), máte tieto práva:

A. POMOC ADVOKÁTA/NÁROK NA PRÁVNU POMOC

Máte právo na dôverný rozhovor s advokátom. Advokát pracuje nezávisle od polície. Ak potrebujete pomoc na kontaktovanie sa s advokátom, požiadajte o ňu políciu; polícia vám musí túto pomoc poskytnúť. V niektorých prípadoch môže byť právna pomoc bezplatná. Požiadajte políciu o príslušné informácie.

B. INFORMÁCIE O OBVINENÍ

Máte právo vedieť, prečo ste boli zatknutý(-á) alebo zadržaný(-á) a z čoho ste podozrivý(-á) alebo obvinený(-á).

C. TLMOČENIE A PREKLAD

Ak neovládate jazyk, ktorý používa polícia alebo iné príslušné orgány, alebo mu nerozumiete, máte právo na bezplatnú pomoc tlmočníka. Tlmočník vám môže pomôcť pri rozhovore s advokátom a musí zachovávať mlčanlivosť o jeho obsahu. Máte právo na preklad najdôležitejších častí základných dokumentov vrátane príkazu sudcu na vaše zatknutie, obvinenia, obžaloby a rozsudku. Za určitých okolností vám môže byť poskytnutý ich ústny preklad alebo súhrn.

D. PRÁVO ODOPRIEŤ VÝPOVEĎ

Pri vypočúvaní políciou alebo inými príslušnými orgánmi nie ste povinný(-á) odpovedať na otázky o trestnom čine, z ktorého ste podozrivý(-á). Váš advokát vám môže poradiť pri rozhodovaní.

E. PRÍSTUP K DOKUMENTOM

Po zatknutí a zadržaní máte (prípadne váš advokát) právo na prístup k základným dokumentom, ktoré sú potrebné na napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania. Ak sa prípad dostane pred súd, máte (prípadne váš advokát) právo na prístup k dôkazom, ktoré svedčia vo váš prospech alebo neprospech.

F. INFORMOVANIE INEJ OSOBY O VAŠOM ZATKNUTÍ ALEBO ZADRŽANÍ/INFORMOVANIE VÁŠHO KONZULÁTU ALEBO VEEVYSLANECTVA

Po zatknutí alebo zadržaní môžete požiadať políciu, ak chcete, aby bol niekto informovaný o vašom zadržaní, napríklad člen rodiny alebo zamestnávateľ. V niektorých prípadoch môže byť právo informovať inú osobu o zadržaní dočasne obmedzené. Polícia vám v takýchto prípadoch poskytne príslušné informácie.

Ak ste cudzinec (cudzinka) a chcete, aby bol o vašom zadržaní informovaný konzulárny úrad alebo veľvyslanectvo, požiadajte o to políciu. Rovnako ak sa chcete skontaktovať so zástupcom vášho konzulárneho úradu alebo veľvyslanectva, požiadajte prosím políciu.

G. NALIEHAVÁ LEKÁRSKA POMOC

Ak ste zatknutý(-á) alebo zadržaný(-á), máte právo na poskytnutie naliehavej lekárskej pomoci. Ak potrebujete naliehavú lekársku pomoc, oznámte to prosím polícii.

H. TRVANIE POZBAVENIA OSOBNÉJ SLOBODY

Po zatknutí môžete byť pozbavený(-á) osobnej slobody alebo zadržovaný(-á) najviac ... [vložte príslušný počet hodín/dní]. Po skončení tohto času musíte byť prepustený(-á) alebo vás musí vypočuť sudca a rozhodnúť o ďalšom zadržaní. Požiadajte svojho advokáta alebo sudcu o informácie o možnostiach napadnúť zákonnosť vášho zatknutia, dosiahnuť preskúmanie zákonnosti zadržania a požiadať o predbežné prepustenie.

PRÍLOHA II

Orientačný vzor písomného poučenia o právach, ktoré sa má poskytnúť osobám zatknutým na základe európskeho zatykača

Jediným cieľom tohto vzoru je pomôcť vnútroštátnym orgánom pri vypracovaní písomného poučenia o právach na vnútroštátnej úrovni. Tento vzor nie je pre členské štáty záväzný. Členské štáty môžu prispôsobiť písomné poučenie o právach vnútroštátnym predpisom a doplniť ho o ďalšie užitočné informácie.

Boli ste zatknutý(-á) na základe európskeho zatykača. Máte tieto práva:

A. INFORMÁCIE O EURÓPSKOM ZATYKAČI

Máte právo na informácie o obsahu európskeho zatykača, na základe ktorého ste boli zatknutý(-á).

B. POMOC ADVOKÁTA

Máte právo na dôverný rozhovor s advokátom. Advokát pracuje nezávisle od polície. Ak potrebujete pomoc pri kontakte s advokátom, požiadajte o ňu políciu; polícia vám musí túto pomoc poskytnúť. V niektorých prípadoch môže byť právna pomoc bezplatná. Požiadajte políciu o príslušné informácie.

C. TLMOČENIE A PREKLAD

Ak neovládate jazyk, ktorý používa polícia alebo iné príslušné orgány, alebo mu nerozumiete, máte právo na bezplatnú pomoc tlmočníka. Tlmočník vám môže pomôcť pri rozhovore s advokátom a musí zachovávať mlčanlivosť o jeho obsahu. Máte právo na preklad európskeho zatykača do jazyka, ktorému rozumiete. Za určitých okolností vám môže byť poskytnutý jeho ústny preklad alebo súhrn.

D. MOŽNOSŤ SÚHLASU S VYDANÍM

Môžete vysloviť súhlas alebo nesúhlas s vydaním do štátu, ktorý o to žiada. Vaším súhlasom sa konanie urýchli. [V niektorých členských štátoch je možné doplnenie: Neskôr môže byť ťažké alebo nemožné zmeniť toto rozhodnutie.] Požiadajte úrady alebo svojho advokáta o podrobnejšie informácie.

E. VYPOČUTIE

Ak nesúhlasíte so svojím vydaním, máte právo na vypočutie justičným orgánom.